

DOMOVINA

Oglesi:

Za 1 mm x 80 inseratnega stolpca mali 60 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Vsokratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Šodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Mi in duhovščina.

Neprestano skuša klerikalna stranka predočevati ljudstvu, da naprednjaki napadajo vero. To sredstvo je že precej obrabljeno. So pa mnogokateri, ki ne žele boja proti duhovščini. Tu treba, da odkrito zavzamemo stališče.

Ni ga med nami, ki bi napadal duhovniški stan kot tak. Vemo, da je ta stan potreben in važen. Vemo, da se mu posveča mnogo častivrednih ljudi. Odklanjamo torej odločno vsako pavšalno napadanje duhovskega stanu. Ne želimo, da se njega ugled uničuje, ako tega sam ne zakrivi.

Napadamo klerikalizem, t. j. ono politično strujo, ki hoče, da iz Rima vodena katoliška duhovščina dobi nadljudstvom, ki mu je verski pastir, vso moč v političnem, gospodarskem in kulturnem pogledu. Ta svetovna struja je nevarna državi in kulturi. Napadamo torej njo in vse one, ki jo podpirajo.

Vodje klerikalizma so pred vsem duhovniki. Posvetni vodje so le figuranti, ki nimajo na koncu koncev v svoji stranki odločilne moči. Protij papežu, škofu in volji duhovščine ni uspel še noben posvetni vodja klerikalcev. Če še tako močan, odletel je, čim je dvignil glavo. Hlapec je in ostane.

Ni klerikalizma brez duhovščine. Če mu le-ta obrne hrbet, ga je konec.

Mi želimo mir in složno delo: delo za neodrešene brate, delo za naše kmetsko-gospodarstvo, ki je v hudi nevarnosti, delo za vsestranski gospodarski napredek, delo za izobrazbo ljudstva. Ne podcenjujemo pomoči, ki jo more v tem oziru vršiti svečeništvo.

To pa ni možno, dokler je duhovnik suženj klerikalizma. Duhovnik, ki mu je gospodar le

njegova čista vest, ta nam je pozdravljen, četudi ni pristaš naše stranke. Tak duhovnik je prava sreča v narodu. Tak duhovnik je n. pr. pravoslavni duhovnik, ki ne pozna nobenega klerikalizma; on ne stremi po politični moči, on skrbi za verski blagor občanov, on jih pravno vzgaja. On je obenem neomajen branitelj državne ideje. Mirno živi s svojo rodbino in vse ga spoštuje. Ljudje se ga ne boje, ljubijo ga. Za to pa ni slučaj, da je versko življenje pri pravoslavnih, dasi bolj priprosto, mnogo globlje.

Bojno duhovščino, avantgardo klerikalizma, osebno obžalujemo. Duhovnik prisiljen, da se odpove rodbini, osamljen premnogokrat ni srečen. Išče leka drugod. Vzgojili so ga, da leka išče v borbi. V borbi proti bratu, ki o njem ve, da je pošten in dober, da je celo veren navadno bolj nego on. . . .

Vkljub temu, da duhovnike obžalujemo, ne moremo jim kar enostavno prezreti, ko besne proti nam v pastirskem listu, na prižnici, v spovednici, v konsumu in na shodu. Kdor ne vrača milo za drago, ta ne more uspeti. Če vsled tega boja nastopijo nemile posledice, krivda ni na nas.

Duhovščina nosi v roki odločitev: boj ali mir? Ako bo postopala po nauku Zveličarja, bo mir nastopil in lahko bo njim in nam. Se podpirali jih bomo v njih službenih in drugih dolžnostih.

Ako pa prekoračijo svoj delokrog, nam napovedujejo boj. Škodujejo s tem sebi in vsemu narodu. Z bojnimi duhovniki pojde vojna do konca brez ozira na levo in desno, brez usmiljenja, dokler se ne vrnejo svojemu pravemu poklicu. To smo dolžni svojemu narodu, ki ga moramo rešiti rimskega jarma.

Naši Sokoli in škofje.

V sodobnem vzgojeslovju se polaga posebna velika važnost telesni vzgoji mladine, ker samo telesno zdrava in krepko razvita mladina more biti dovzetna za duševno vzgojo, zdrava mladina pokaže v šoli veliko večji napredek kakor telesno zaostala, to ve vsak po svoji lastni izkušnji, saj komu se ljubi, ako je bolan, baviti se z učenjem in znanostjo.

Ves svet ve to, ves svet je vpeljal v šole telovadbo, to je storilo tudi naše ministrstvo prosvete, ki je v svojem učnem načrtu odredilo telesni vzgoji važno mesto. Samo takozvani jugoslovenski škofje ne vedo tega, ker sicer ne bi zagrešili tega, kar so naredili na svoji zadnji konferenci v Zagrebu. Od tam so namreč poslali ministru prosvete zahtevo, da se iz šole izključi sokolstvo in onemogoči vsak vpliv sokolstva, ker je ta nemoralen in protikrščanski.

Jugoslovenski škofje so torej proti telesni vzgoji mladine zato, ker bi se morala ta vzgoja vršiti po načelih sokolstva, ki so med Jugosloveni edini zastopniki sistematične telesne vzgoje, pa tudi vzgoje v narodnostnem oziru! Ni je skoro naše organizacije, ki bi od svojega začetka pa do danes imela v svojem programu tako jasno, trdno in dosledno zastopano narodno načelo, kakor je ravno sokolstvo; kdo je toliko žrtvoval za Slovansko kakor Sokoli?

In zdaj pridejo razni jugoslovenski škofje, ki so do nedavno — mnogi med njimi — ravno v narodnem oziru igrali tako čudno vlogo, in pravijo: ven s Sokolstvom iz šole! Seveda, ako ti

škofje smatrajo, da je narodno delo nemoralno in nekrščansko, potem imajo prav, a mi, ki nam je narodna delo vse, odklanjamo z zaničevanjem zahtevo teh škofov, ker v sokolskem delu vidimo sveto narodno delo.

Ministrstvo prosvete je to škofovsko zahtevo poslalo hrvaškimi profesorjem, torej ljudem, ki so najbolj poklicani, da cenijo sokolsko delo med mladino in vpliv sokolske vzgoje. In hrvaški profesorji so na svoji veliki skupščini z ogorčenjem odbili to nenarodno in nemoralno zahtevo škofov in odločno izjavili, da so trditve jugoslovenskih škofov o Sokolstvu neresnične! K svojemu odgovoru izjavljajo profesorji, da je delo Sokolstva v šoli in med narodom neprecenljivih zaslug. Ker nikdo ni storil za osvobodjenje, ujedinjenje in moralni napredek našega naroda toliko, kakor so storili s svojim požrtvovalnim delom Sokoli. Pa tudi v bodočnosti bo vpliv Sokolstva, sokolskega duha in vzgoje na narod in mladino z ozirom na kulturni napredek našega naroda izredne važnosti.

Zato bi bil naravnost velik naroden greh, ako bi se hotelo samo poskušati, da se odstrani iz naših šol telesna vzgoja v sokolskem duhu!

Vzgojitelji mladine so odgovorili škofom kakor vzgojitelji, ki imajo pred očmi samo en cilj, dobrobit naše mladine, našega naraščaja in s tem tudi napredek našega naroda!

Ali jugoslovenskim škofom ni bilo pri srcu narodno vprašanje, njim je bilo pred očmi le strankarstvo, oni se boje sokolske vzgoje mladine, oni

vedo, da je v zdravi mladini tudi zdrav duh, dovezeten za vse dobro, lepo in napredno, take mladine se boje škofje, prosvetljenega, samozavestnega in neodvisnega naroda, ki bo vzgojen v narodnem in naprednem sokolskem duhu, se boje jugoslovenski škofje!

Nam je prav, da so se jugoslovenski škofje enkrat jasno in odkrito izrazili. Da smatrajo narodno delo za nemoralno in protikrščansko, to smo mi sicer že davno vedeli, ali sedaj so nam javno tudi oni sami to priznali.

Namesto, da so se ti škofje zavzeli odločno za svoja dva tovariša, škofa Mahniča in Karlina, ki jih je Rim na zahtevo italijanskega imperijalizma odstranil s svojih pastirskih mest, obsojajo oni narodno delo Sokolstva.

Slovanski svet pa naj sodi, čigavo delo je bolj nemoralno in protikrščansko: narodnega Sokola ali jugoslovenskih škofov?

Gmotni položaj Evrope.

Naši stari Evrope se šibijo kolena. Svetovna vojna ji je upropastila in izsrkala finance do zadnje kaplje ekonomskega soka. Razentega ji razjedajo kosti in mozeg neprestane socialne krize. Zdi se, da je na vidiku popoln polom Evrope. Tako, kakor stoje danes sploh politično-ekonomske razmere, je Evropa nevarno bolna, jetična.

Naša izčrpana Evropa dolguje Zedinjenim državam ameriškim osemnajst milijard dolarjev. V prvi vrsti omenjamo Nemčijo. Vsa današnja Nemčija predstavlja stvarno vrednost petdeset milijard dolarjev. Dolgovi Nemčije pa znašajo danes petinpetdeset milijard dolarjev. Taka trgovska bilanca ni nič drugega kakor državni polom Nemčije. Tak je danes položaj premagane imperialistične države, ki je hotela zagospodovati vsemu svetu, ki je povzročila grozno in krvavo svetovno vojno. O Nemški Avstriji niti govoriti ni treba. A so li zmagonosne države Anglija, Francija in Italija res pozele bogati plod svoje zmage nad Nemčijo in Avstro-Ogrsko? Zlasti Anglija, gospodarica svetovne trgovine in svetovnega morja? Ona Anglija, ki je bila pred svetovno vojno glavni upnik vsega sveta, ki je imela v raznih državah sveta založenih dvajset milijard dolarjev! Svetovna vojna ji je požrla 95 % te ogromne glavnice. Ostalo ji je razpoložljivih samo pet milijard. Konstatirati pa moramo važno okolnost, da so državni dohodki Anglije v pretečenem letu 1919. bili manjši kakor državni izdatki. Kajti ako pomislimo, da še Anglija za obresti svojega državnega dolga plačuje letno eno milijardo in 840 milijonov, potem se nam njeno finančno in ekonomsko stanje pokaže v dosti neugodni luči, to pa tem bolj, ker je Anglija pred vojno plačevala samo 122,500.000 dolarjev letnih obresti za svoj državni dolg.

Ako pogledamo še Francijo, ki je izkrvavela tudi glede svojega prebivalstva, zadostuje, ako omenimo, da ta republikanska država, zmagovalka kakor Anglija, ne more niti odplačevati svojih vojnih dolgov, katere ji je naprtila na ramena krvava vojna z Nemčijo. Vse nade Francije so položene v vojno odškodnino, katero zahteva od Nemčije. Francija zahteva mnogo od Nemčije. Bodočnost je negotova, ne ve se še, kaj se more v bližnjem času dogoditi v Evropi, Aziji in Afriki. Sedaj poizkuša Francija z raznimi modernimi davki. Obdavčijo se vojni dobličkarji in milijonarji ali industrialci in obrtniki pa tudi kmetsko ljudstvo, to jedro vsake države, ti vsi pa v današnjih težkih časih ne bodo mogli prenašati silnega davčnega vijaka.

proti pravoslavnu Slovanstvu, danes so pa naši sovražniki Lahji, ki s papeževim blagoslovom ropajo, plenijo in požigajo po našem Primorju! Tudi iz tega slučaja se vidi, kako nepošteni so vedno bili in so še vedno klerikalni brezdomovinci!

Novosti.

n. **Kip regenta Aleksandra** je dala napraviti mestna občina ljubljanska. Delo bo izvršil znani slovenski kipar Fran Berneker, ustvaritelj Trubarjevega spomenika v Ljubljani.

n. **Pozor Korošci!** Vsi oni, ki so bili primorani zapustiti glasovalni pas B na Koroškem, naj se v svrhu evidence do 25. t. m. zanesljivo javijo Narodnemu svetu v Velikovcu.

n. **Wilsonovo zdravstveno stanje** se je po najnovejših poročilih zopet poslabšalo. Predsednik ne more iz postelje, prepovedani so mu tudi vsi sprejemi.

n. **Lloyd George**, angleški ministrski predsednik, je zbolel za grižo in sicer vsled slabe pitne vode v mestu Spaa, kjer se nadaljuje sedaj mirovna konferenca.

n. **Italijani so aretirali** v soboto dr. Strnada in Božo Borštnika, uradnika pri poverjenstvu za trgovino in obrt. Oba sta napravila izlet na Črno prst in nevede prekoračila demarkacijsko črto. Vsled osumljenja, da sta jugoslovanska vojuna, so ju odpeljali v Trst.

n. **Direktne vozovnice za brzovlake.** Od 1. avgusta t. l. dalje se bodo izdajale direktne vozovnice prvega in drugega razreda za brzovlake med postajami na železnicah kraljestva SHS po enotnih cenah 40 par za osebo in kilometer za I. razred in po 25 par za osebo in kilometer za II. razred.

n. **Šolnina v srednjih šolah.** Ministrstvo za prosveto je za vse srednje šole v državi izdalo naredbo, da morajo vsi učenci od prihodnjega šolskega leta dalje plačevati šolnino, in sicer učenci nižjih razredov 20 dinarjev, učenci višjih razredov pa 40 dinarjev letno.

n. **Veliko zanimanje** vzbujajo med občinstvom zlasti na deželni času primerna brošura „**Dokument** Koroške stranke iz leta 1914.“ Najlepši dokaz za to so številna naročila, ki prihajajo dan za dnem. Vendar je še nekaj naprednih krogov, od katerih pričakujemo, da se bodo naročili in razširili to brošurico med ljudstvo, ki mora zvedeti za vso hinvščino SLS. Služi zelo dobro v agitaciji in v izpodbojdo mlade mezev, ki še dvomijo nad iskrenostjo klerikalcev. Požurite se tedaj, nabaviti si jo, dokler traja zaloga. Cena brošurice je le 4 K, s pošto priporočeno poslana 1-40 K več.

n. **Revizija poštnih tarifov.** Iz Pariza poročajo, da se 1. oktobra letos sestane v Madridu kongres mednarodne poštne Unije, da revidira tarife mednarodnega poštnega prometa. Nameravane so te tarife: za navadno pismo do 20 gramov 50 centimov, za dopisnice 25 centimov, s plačanim odgovorom 50 centimov; pristojbina za poštne pakete (stara tarifa) se zviša za 100 odstotkov, a za pošiljke preko morja za 80 do 300 odstotkov. Končno veljavno bo kongres sam odločeval o tem predlogu.

n. **Izzivanje Italijanov.** Vsa znamenja kažejo, da bi Italijani na vsak način radi izzvali spopad z nami, da odvrnejo pozornost evropske javnosti od obupnih notranje-političnih razmer v Italiji. Barbarstva v Trstu in po Istri jim še ne zadostujejo. Sedaj iščejo še spopadov ob mejni črti. Pred par dnevi so streljali brez vsakega vzroka na dva naša finančna paznika pri Orožnovi koči ob Črni prsti in pomaknili svojo črto za 10 do 12 m naprej.

n. **Volneno blago iz Italije.** Italijanska vlada je dovolila izvoz vseh volnenih tkanin.

n. **Z bogom!** Dva zagrizena Nemca in obenem strastna agitatorja sta se izselila iz naše Koroške, ker so jima tla postala najbrže že prevročna in sicer zdravnik dr. Herbst iz Pliberka in notar Rabitsch v Velikovcu. Koroški Slovenci gotovo ne bodo žalovali za njima. Nemci pa tudi ne bodo nič pridobili.

n. **Železniška nesreča.** V petek zjutraj se je na progi Zidanj most zgodila velika železniška nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Med Zidanim mostom in Loko je namreč vlak skočil s tira, pri čemer se je razbilo osem vozov. Tovorni promet je bil začasno ukinjen.

n. **Slavka uslužbencev električnih železnic** je izbruhnila v Pragi. Ker mestna blagajna zmo-

re komaj dosedanje izdatke, so izgledi za poravnavo jako slabi.

n. **Zagovornik** znanega nemškega boljševeka Hoeltza, ki je po potlačanju vstaje v ruhrskem ozemlju pobegnil na Češko, odvetnik dr. Abel iz Jičina, je izvršil te dni samomor. Časopis „Pravo Lidu“ mu je namreč očital, da je izvršil nad Hoeltzom veliko izsiljevanje, ker je zahteval za zagovorništvo nič manj kakor 37.000 mark. Razkritje je Abela tako razburilo, da je izvršil samomor. Pognal si je kroglo v glavo in obležal na mestu mrtev. Zanimivo pri vsej stvari pa je dejstvo, da je bil tudi dr. Abel zagrižen komunist.

Po svetu.

ps. **Beli ljudožrci.** Ozemlje Amazone, največje reke sveta, je še danes v velikem obsegu neznano in nepreiskano. Nedavno se je vrnila v New York ekspedicija dr. A. H. Rice, ki je leto dni preiskavala in prepoštovala brazilsko državo Para. O uspehih ekspedicije se med drugim poroča, da je dr. Rice našel ob Amazoni belo indijansko pleme, ki še dandanes uživa človeško meso. Ti ljudožrci žive v goratih pokrajinah Brazilije, Venezuele in Kolumbije ter so znani kot najnevarnejši divjaki ob Amazonski reki.

ps. **Nevarna mravlja.** Francoske južne kraje so začele pustošiti majhne temnordeče mravlje. Te mravlje so prenešene z ladjami iz Argentine. Množe se nenavadno hitro in so tako požrešne, da na celih posestvih ne ostane ničesar, ako se ugnezdijo. Doslej ni znano nobeno sredstvo, ki bi jih moglo uničiti; preplavajo vodo in ne moti jih niti petrolej. Francoski poljedelci so v skrbeh zaradi nenavadno hitrega množenja te majhne, a nevarne mravlje.

ps. **70letnica privatne brzovjavke.** Brzovjavni privatni promet praznuje letos svojo sedemdesetletnico. Človek današnje dobe si pač ne more niti misliti, kako bi človeštvo danes moglo izhajati brez brzovjava. Privatni brzovjav, ki nosi naše misli in našo voljo v daljavo, pomenja rojstni dan nove dobe za trgovino in promet. Leta 1846 so se pričele po angleškem vzoru tudi v bivši Avstriji graditi brzovjavne zveze — prva med Dunajem in Brnom, a šele 15. februarja 1850 je bila dovoljena tudi privatna uporaba brzovjava. Tarifa pa je bila tako draga, da se je splošen promet le počasi razvijal. Deset besed je veljalo na progi Dunaj-Brno tri goldinarje 24 krajcarjev, a dvajset besed na progi Dunaj-Trst celo devet goldinarjev 13 krajcarjev. Ta pregrešno draga tarifa je imela za posledico, da je bilo leta 1850 oddanih v celi Avstriji le nekaj nad 3000 brzovjavk. V naslednjem letu je narastel brzovjavni promet na okroglo 20.000, leta 1854 na 220.000, leta 1906 pa že na sedem milijonov privatnih brzovjavk. V vojnem času je bil privatni brzovjavni promet zelo omenjen, a upati je, da se v bližnji bodočnosti dvigne zopet na svojo prejšnjo višino.

OGLASI V „DOMOVINI“ SO NAJCENEJSI IN IMAJO VELIK USPEH. ZATOREJ: INSERIRAJTE!

Razno.

r. **Požrešnost in radovednost** postrvi. Požrešnost postrvi je naravnost čudovita in presega še skoro požrešnost ščuke. Vendar pa požrešnost postrvi ni zamenjati z lakoto, ki podeljuje vsakemu živemu bitju izredno drznost. Nasprotno! Ribiči vlove često postrvi, katerih želodec je tako poln, da bi kmalu razpočil in katerim vrh tega moli še iz gobca rep kake ravnokar pogoltnjene ribice ali zadnji del miši, z jako majhnimi muhami, ki nikakor ne morejo zadostovati za utešitev lakote. Požrešnost postrvi je v zvezi z jako razvito radovednostjo, ki jo je sicer opažati pri vseh roparskih živalih. Dostikrat se dvigne prostrv samo radi tega, ker ji kaka stvar vzbujajo radovednost, bodisi s svetlobo ali pa vsled gibanja. Kakor pa sta požrešnost in radovednost postrvi velika, tako zamorejo na drugi strani tudi čudovito dolgo stradati, ne da bi poginile vsled lakote, čeprav se tekom dolgega časa večji del mišičevja omeha in shujša, tako da dobi telo že temno barvo. Tako ujetje postrvi po cele tedne nočejo ničesar zavžiti in izplunejo, čeprav ne tako pogosto kakor ščuke, še neprebavljeno hrano iz sebe. Vzrok za ta samovoljni post postrv je iskati v strahu in nemiru, ki se jih polasti v ujetništvu.

r. **Obnova Francije.** Na mednarodni trgovinski konferenci v Parizu je predaval znani francoski industrialec Schneider o obnovi Francije. Po uradnih podatkih je bilo do 1. aprila letos 3363 industrijskih obratov spravljenih zopet v promet ter je v teh obratih zaposlenih nad 20.000 delavcev; v 2464 teh obratov se vrši delo že v polnem obsegu. Zlasti v področju Lille je obnova tekstilne industrije znatno napredovala. Sedemdeset odstotkov opustošenih podjetij je zopet vzpostavljenih; zaposlenih je že 70.000 delavcev. Železnic je približno 10.000 kilometrov zopet urejenih. Doslej moglo se je vrniti okolo 1.700.000 beguncev. Na novo je zgrajenih že nad 200.000 hiš. A Francija popolne obnove ne more sama izvršiti in je navezana na vnanjo pomoč.

r. **Dobi kislih kumar** primerno prismodarijo o nekem možakarju, ki je najel dve osebi, da bi ga umorili, so priobčile te dni londonske „Times“. Možakar, Anglež po rodu, se je nahajal v Nici, ko je nenadoma sklenil, da izvrši samomor. Ker pa mu njegovo versko prepričanje ni dopuščalo, da bi izvršil samomor sam, je pričel iskati primerne morilce. Spočetka brez uspeha; slučajno pa sreča dve osebi, ki ste bili takoj zadovoljni s predlogom. Eden je podkrepil svojo dobro voljo s tem, da je takoj potegnil iz žepa jako nevaren nož in se igral z njim. Dogovorili so se takoj za plačilo. Anglež je izročil obema snopič bankovcev na račun, s katerim pa sta oba „morilca“ bliskoma izginila. Obupani mož je šel na policijo in naznanil „goljufijo“, toda uradnik je menil, da ima opraviti z zmešanim človekom in se ni zmenil za njegovo pripovedovanje. Da pa bi le prepričal policista o resničnosti svojih trditev, je šel trdovratni sovražnik življenja pred vrata in si pognal kroglo v glavo. Prenesli so ga v umirajočem stanju v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl.

r. **Tisočaki iz humorističnega lista.** Na Dunaju je bil te dni aretovan in deželnemu sodišču izročen brezposelni natak Ivan Braun, ker je spravil v promet ponarejene tisočake. V nekem humorističnem listu je našel karikaturu novega tisočaka, ki je nosil vtisnjen pečat „Rdeča vlada“. Braun je nakupil trinajst izvodov dotičnega lista, izrezal karikature in jih zlepil tako, da je bil „novi“ tisočak na obeh straneh enak. S takimi tisočaki je šel na deželo kupovat živež. Neki kmetici je pripovedoval, da je dunajska vlada morala odstopiti in da je „rdeča vlada“ že izdala nov denar. Kmetica mu je za nov denar prodala večjo množino živeža, ostale nove tisočake pa mu je zamenjala za pristne stare. Pripominjamo, da se to ni zgodilo morebiti v tirolskih gorah, ampak v dunajski okolici.

r. **Vojne žrtve.** Publicist Anspah je na podlagi raznih državnih statistik izračunal število na bojišču padlih in vsled vojnih neprilik umrlih oseb. Za Grško in Turčijo Anspah ni imel potrebnih podatkov in tako za ti dve državi nimamo števila vojnih žrtev. Ostale države so plačale naslednji krvavi davek:

	Na bojišču padlo	Umrlo vsled vojnih neprilik
Rusija	3.000.000	2.000.000
Nemčija	2.100.000	700.000
Avstro-Ogrska	1.500.000	500.000
Francija	1.400.000	450.000
Anglija	1.060.000	200.000
Srbija	700.000	630.000
Italija	550.000	300.000
Rumunija	160.000	200.000
Belgija	115.000	85.000
Bolgarija	60.000	60.000
Amerika	52.000	—

Za smeh in kratek čas.

Bogata vdova. „Ali me v resnici ljubite, gospod Skof!“ — „Vi še vprašujete? Verujte mi, jaz brez Vašega premoženja ne morem živeti!“

Ženski poklic. „Rada bi študirala . . . napravila izpit . . . in postala zagovornica v vseh razpravah, kjer je javnost izključena.“

V znamenju draginje. Dosedaj sem poslala svojemu ljubčku le 100 poljubčkov. Odkar pa je poštnina postala tako draga, mu jih pošljem vedno tisoč!“

Vprašanje. Zakaj mnoge ženske ne pogledajo moškimi v srce? — Zato, ker se predolgo zadržujejo pri kravati.

Pri vedeževalki. „Vaš bodoči mož bo majhen, črnolas in plavih oči in jako bogat.“ — „Vse prav, ampak kaj naj napravim s sedanjim možem?“

Zadnje vesti.

PRED PADCEM VESNIČEVEGA
KABINETA?

Beograd, 19. julija. (Izv. por. „Domovine“.) Danes dopoldan se vrši zelo važna in odločilna seja ministrskega sveta, na kateri pridejo v razgovor vse sporne točke med parlamentarno in demokratično zajednico, zlasti se bodo tudi obravnavala vprašanja sestave pokrajinskih vlad, katera zadeva se po Koroščevi in Protičevi zasluzi že tako dolgo zavlačuje. Zdi se, da imata Korošec in Protič prav resen namen sedaj, ko se ima v prihodnjih dnevih končno veljavno sprejeti volilni zakon za konstituanto, onemogočiti nadaljnji obstoj koncentracije.

Včeraj dopoldan je bila seja glavnega odbora demokratske zajednice, pri kateri se je razvila obširna debata o političnem položaju ter so se ugotovile minimalne zahteve, preko katerih demokratski zajednici nasproti pritiskom Korošca in Protiča ni več mogoče popustiti. Demokratiji se zavedajo, da se nahaja država z ozirom na zunanje politične dogodke v jako resnem položaju in so vsled tega že do skrajne meje popustili. Kar se tiče specialno preustroja slovenske deželne vlade, so šli demokrati v popuščanju celo tako daleč, da so pripravljene sprejeti samo dve poverjeništvu ter dovoli celo v nevtralizacijo poverjeništvu notranjih zadev, ako se istočasno nevtralizira tudi predsedstvo.

Ravno take nemogoče zahteve kakor jih stavlja Korošec glede pokrajinske vlade za Slovenijo, stavlja Protič glede izvoza in izvajanja agrarne reforme. (Torej Korošec in Protič v bratskem objemu proti kmetu! Op. ur.) V zadnjem času pa se čuje, da so celo v njegovem klubu nastale razlike v naziranju glede ustavnega načrta.

Današnja seja ministrskega sveta se bo najbrž pečala s temi zadevami in kakor se čuje, nima niti Korošec, niti Protič prav nobenega namena jemati ozir na notranji in na zunanji politični položaj države. Ker je predsednik ministrskega sveta dr. Vesnič pred par dnevi izjavil, da se morajo vsa omenjena vprašanja tekom gotovega časa rešiti in ker ni upati, da bi se to že danes zgodilo, se pričakuje z veliko napetostjo izid današnje seja ministrskega sveta. V političnih krogih prevladuje mnenje, da bo Vesnič že danes podal regentu ostavko.

Po dogodkih v Trstu.

IZGON JUGOSLOVANOV IZ REKE.

LDU Reka, 18. julija. Po informacijah iz krogov reškega Consiglio Nazionale so administrativne oblasti v ponedeljek soglasno z D'Annunzijem in z vojaškimi oblastmi začele preiskovati glede prvih sto Jugoslovanov, ki jih morajo izgnati. Ta svoj korak motivirajo s tem, da so njihovo bivanje na Reki do danes dobrohotno tolerirali, da pa njihovo delo za jugoslovansko propagando pomenja veliko nevarnost. 80 od te stotine je že obveščenih o tem, da je njih izgon v teku. Za one Jugoslovane, ki so pripadniki mesta, in za druge, proti katerim niso podvzeli nobenih korakov, sedaj razmišljajo, na kak način da bi onemogočili njihovo bivanje na Reki.

LDU Reka, 18. julija. V četrtek se je vršila hišna preiskava v trgovini g. Prelca v Via Trieste. Pri preiskavi so našli avstrijsko vojaško čepico z jugoslovansko kokardo; razen tega so

našli dve jugoslovenski zastavi in zastavice z napisom: „Reka, Zagreb“, ki je gotovo še iz onega časa, ko so Rečani napravili zlet v Zagreb meseca julija 1914. En član obitelji gospoda Prelca je bil odšel na fronto. Ko so D'Annunzijeji vojaki to videli, so streljali nanj in ga na mestu ubili. Da prikrijejo svoj zločin, so potisnili mrljico v roke puško in odšli, da to prijavijo, češ, da je nanje streljal s strehe. V času, ko so na Reki vladali zavezniki, so reški Italijanaši posebno mrzili to obitelj ter so njeni člani večkrat morali na policijo, da so jih zaslišali.

PROTI CENZURI V LJUBLJANI.

Beograd, 19. julija. (Izv. por. „Domovine“.) Poslanec Ribnikar je vložil interpelacijo zaradi konfiskacijske prakse v Ljubljani, posebno zaradi konfiskacij „Domovine“.

INTERVENCIJA VLADE ZARADI ITALIJANSKIH BARBARSTEV.

LDU Beograd, 17. julija. Vlada je po svojem poslaniku v Rimu, g. Antonijeviću, ponovno storila korake zaradi dogodkov na Reki, v Trstu in Zadru.

SKLEPI DEŽELNE VLADE ZA SLOVENIJO.

LDU Ljubljana, 18. julija. Iz seje deželne vlade dne 14. julija t. l.:

Uprava apaske kotline, ki jo zasedejo naše čete, se poveri okrajnemu glavarstvu v Ljutomeru.

Vzame se na znanje, da se je dne 13. t. m. vršila enketa o izvozu lesa. Enkete so se udeležili intereseanti, zastopniki deželne vlade in železnic. Vsi za lesni transport razpoložljivi vagoni ne dajo na razpolago lesnemu odseku Zveze industrijcev, ki jih razdeljuje pod nadzorstvom deželne vlade po razmerju za eksport pripravljenih količin lesa posameznih članov lesnega odseka. Nevčlanjeni lesni producenti in lesni trgovci se vpoštevajo pri dobavi vagonov v istem razmerju, ako se prigrase pri lesnem odseku. Vsi, ki na ta način dobe vagono, so obvezani, da po istem ključu dajo domačemu konsumu les po cenah, po katerih se ga je lesni odsek obvezal dajati v ta namen. Lesni odsek pod predsedstvom vladnega komisarja ima pravico ugotoviti sedanje zaloge za eksport pripravljenega lesa in kontrolirati prijavljene količine v svrhu ugotovitve ključa za razdelitev vagonov.

Naredba deželne vlade z dne 16. januarja 1920, Urdni list št. 51, s katero so bile upeljane odpreme izkaznice za trgovino s kralno živino in prasiči, oziroma s plemensko živino, ostane v veljavi, ker ni v protislovju z ministrsko naredbo o prosti trgovini.

Vzpostavi se popotni pletarski pouk, ki se razširi na vso Slovenijo. Okrajnemu zastopu v Ptujju se dovoli pobiranje 300%ne doklade za potrebe okraja, zlasti za cestne potrebe.

Oblačilnica za Slovenijo se opusti, namesto nje pa ustanovi zadržno podjetje: Oblačilnica za Slovenijo, registrovana zadruga z omejeno zavezo, ki prevzame vse pošle sedanje oblačilnice. V zadrugo se sprejemajo pridobitne in gospodarske zadruge, ki se dejanski pečajo s preskrbo gospodarskih potrebščin. Končni dobiček sedanje oblačilnice se ugotovi na podlagi bilance in se izroči deželni vlad v namene poverjeništvu za socialno skrbstvo.

Deželnim cestarjem na Kranjskem in Koroškem se zvišajo draginjske doklade. Podobno se uredi stvar za cestarje na Štajerskem. Rešijo se razne personalne zadeve.

KONGRES JUGOSLOVANSKIH UČITELJEV V BEOGRADU.

LDU Beograd, 17. julija. Iz vseh naših krajev so pripotovali odposlanci učiteljstva na kongres. Srbijanski tovariši so vse slavnostno sprejeli. Jutri zjutraj bo prva seja, popoldne pa bo beograjska občina priredila obed v Topčideru vsem učiteljem, ki so se udeležili kongresa. Na ta obed bo občina povabila kot goste tudi člane vlade.

LDU Beograd, 17. julija. Na zahtevo učiteljev in učiteljic, da se jim draginjske doklade zenačijo z dnevnici drugih uradnikov, je dosežen sporazum, ter bo ministrstvo prosvete izdelalo naredbo, po kateri se bodo učiteljem in učiteljicam mogle draginjske doklade zvišati.

SLAVJE JUGOSLOVANSKEGA UČITELJSTVA V BEOGRADU.

Beograd, 19. julija. (Izv. por. „Domovine“.) V soboto so začeli prihajati v Beograd učitelji iz vseh delov države, da se udeležijo svojega stanovskega kongresa. Iz Slovenije je prišlo okoli 200, iz Hrvatske približno ravno toliko, skupna pa nad tisoč učiteljev; zastopano je tudi učiteljstvo iz Črne gore.

V soboto je bila seja delegatov, včeraj dopoldan veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem je imel tudi minister prosvete Pribičević sijajen govor, ki ga je učiteljstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Zastopani so bili tudi vsi parlamentarni klubi, posebno močno demokratični klub, med drugimi tudi z ministrom za socialno politiko dr. Kukovcem. Danes priredi beograjska občina v Topčiderju banket učiteljstvu, zvečer bo pa koncert slovenskih učiteljev, za katerega vlada velikoj zanimanje. Kongres je sprejel z velikim navdušenjem sklep, da se ustanovi enotna učiteljska organizacija za vso državo.

DESORGANIZIRANA ITALIJANSKA ARMADA.

LDU Beograd, 17. julija. Iz Rima poročajo: Bataljon berzagijerov v Mantovi se je branil oditi v Albanijo, ako ravno so jih njihovi častniki prosili in nazadnje obečali, da jih ne bodo poslali v boj, temveč samo na kantoniranje. Vsi napori častnikov so bili brezuspešni in vojaki so ostali v svojih vojašnicah.

RUSI V RUMUNIJI.

LDU Beograd, 17. julija. Iz Tekije poročajo: Potniki, ki so danes prišli iz Turn-Severina, so prinesli vest, da so boljševiške čete prekoračile rumunsko mejo in vpadle v Besarabijo. Vsled teh vesti je v rumunskih trgovskih in bančnih krogih nastala silna vznemirjenost. Včeraj so sto jugoslovanskih dinarjev plačevali s 350 rumunskimi leji.

LDU Beograd, 17. julija. Iz Velikega Bečke-reka javljajo, da so ruske boljševiške čete začele prodirati v Besarabijo.

LDU Beograd, 17. julija. Iz Velikega Bečke-reka javljajo, da je vsled velike nevarnosti zaradi nastopanja ruskih čet rumunska vlada izdala ukaz o mobilizaciji.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptujju.

Delniška glavnica
in rezerve okrog **K 50,000.000**—
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in ziro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.